

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Tilsynet i henhold til Grundlovens §71

Dato: 17. november 2014
Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: SUMBGB
Sags nr.: 1406280
Dok nr.: 1574570

Tilsynet i henhold til Grundlovens § 71 har den 22. oktober 2014 stillet følgende spørgsmål nr. 1 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 1:

I ministerens svar på spørgsmål 20 (§ 71 tilsynet alm. del) står bl.a.: "Hvis en psykiatrisk patient er indlagt på en somatisk afdeling på grund af en somatisk sygdom, vil patienten være at betragte som indlagt på psykiatrisk afdeling og udstationeret på somatisk afdeling, og dermed være omfattet af reglerne i psykiatriloven". Skal ministerens svar forstås således, at en borger, der har en psykiatrisk diagnose, men som alene indlægges pga. en somatisk lidelse, ikke har ret til at frabede sig behandling for den somatiske sygdom? Vil en borger der f.eks. har diagnosen skizofreni eller svær demens og som får en kræftlidelse ikke på linje med andre kræftsyge kunne frabede sig behandling?"

Svar:

Udgangspunktet er, at personer med en psykisk sygdom i lighed med patienter med en somatisk sygdom har ret til at frabede sig behandling for den somatiske sygdom.

Det fremgår imidlertid af psykiatrilovens § 13, stk. 1, at en person, som opfylder betingelserne for frihedsberøvelse efter lovens § 5, og som ikke giver sit informerede samtykke til behandling af en legemlig lidelse, kan undergives tvangsbehandling af denne lidelse, hvis lidelsen udsætter patientens liv eller helbred for væsentlig fare.

For at bestemmelsen i psykiatrilovens § 13, stk. 1, skal kunne finde anvendelse, skal patienten være indlagt og opfylde betingelserne for tvangstilbageholdelse. Patienten skal således være sindssyg eller befinde sig i en tilstand, der kan ligestilles hermed og opfylde enten behandlingskriteriet eller farlighedskriteriet. Derudover skal den legemlige lidelse være så alvorlig, at den udsætter patientens liv eller helbred for væsentlig fare.

Er patienten ikke indlagt på en psykiatrisk afdeling er det endvidere en betingelse for tvangsbehandling efter bestemmelsen, at der forinden er udfærdiget erklæring om tvangsindlæggelse efter lovens § 6, stk. 3, og at overlægen på vedkommende psykiatrisk afdeling har truffet afgørelse om, at betingelserne for tvangsindlæggelse er opfyldt, jf. loven § 9, stk. 2.

Når den psykiatriske overlæge har truffet afgørelse om at tvangsindlægge, har patienten i lighed med patienter, der er overført fra en psykiatrisk afdeling status af tvangsindlagt under opholdet på den somatiske afdeling. Det indebærer blandt andet, at psykiatrilovens regler om anvendelse af tvang og klage over tvang finder anvendelse i forbindelse med opholdet på den somatiske afdeling.

Beslutningen om tvangsbehandling af den legemlige lidelse træffes af vedkommende psykiatriske overlæge og overlægen på den pågældende somatiske afdeling i fællesskab.

Betingelsen om, at den legemlige lidelse skal være så alvorlig, at den udsætter patientens liv eller helbred for væsentlig fare medfører, at der skal være holdepunkter for, at behandlingen for den legemlige lidelse vil bringe patienten ud af den pågældende fare.

Det er ikke muligt at give et entydigt svar på det stillede spørgsmål. Hvorvidt en patient med diagnosen skizofreni eller svær demens, som får en kræftlidelse, kan frabede sig behandling må bero på en konkret sundhedsfaglig vurdering af, om den pågældende lidelse er så alvorlig, at den udsætter patientens liv eller helbred for væsentlig fare, og at behandlingen for den legemlige lidelse vil bringe patienten ud af den pågældende fare.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup / Birgitte Gram Blenstrup